

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2023
(OR. en)

11151/23

ECOFIN 676
UEM 210
SOC 501
EMPL 352
COMPET 696
ENV 775
EDUC 288
RECH 320
ENER 411
JAI 922
GENDER 152
ANTIDISCRIM 146
JEUN 190
SAN 427

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Ed. asiak. nro: 9846/1/23 REV 1

Kom:n asiak. nro: COM(2023) 620 final

Asia: NEUVOSTON SUOSITUS Itävallan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2023) 620 final perustuva, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston käsittelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

Itävallan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241², jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä 'tukiväline', tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään taloudellista ja osallistavaa elpymistä sekä kestävien ja kasvua edistävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamista, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Tukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023; tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023 vuotuisen kestävä kasvun selvityksen 2023 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyuden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan varoituskon mekanismia koskevan kertomuksen 2023, jossa se katsoi, että Itävalta ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka. Sen vuoksi perusteellista tarkastelua ei tarvita. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Itävallan vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta³, jäljempänä 'euroaluetta koskeva vuoden 2023 suositus', 16 päivänä toukokuuta 2023 ja yhteisen työllisyysraportin 13 päivänä maaliskuuta 2023.
- (3) Unionin talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun unioni pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, sen talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiasokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävä ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti unionin kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantamiseen.

³ Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä toukokuuta 2023, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon ”Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle”, jäljempänä ’Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma’. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman tavoitteena on parantaa unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Se täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on myös luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä unionin kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien nettonollateknologioiden ja -tuotteiden tuotantokapasiteettia unionissa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma rakentuu seuraavien neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”, jonka perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään ensisijaisia politiikkoja, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan kyseisiin ensisijaisiin politiikkoihin liittyviä toimia.

- (5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyi edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin asiaankuuluviin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.
- (6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435⁴, jäljempänä 'REPowerEU-asetus', joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja unionin energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. REPowerEU-asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Kyseiset uudistukset ja investoinnit auttavat myös parantamaan unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä, kuten Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuen luokka, jota ei makseta takaisin; tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

(7) Komissio hyväksyi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024, jäljempänä ’8 päivänä maaliskuuta annettu tiedonanto’. Sillä pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komissio muistutti, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestäväällä tavalla, ja kehotti jäsenvaltioita esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) noudatetaan ja varmistetaan uskottava ja jatkuva velan vähentäminen tai velan pitäminen maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio myös kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintasokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava tällaiset toimenpiteet haavoittuviin kotitalouksiin ja yrityksiin paremmin. Komissio totesi, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin sekä laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta, kuten linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 9 päivänä marraskuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ehdotetaan. Komissio suositti, että kaikki jäsenvaltiot suojaavat kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistavat tukivälineen ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatiетоjen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

- (8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla unionin talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestävä ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Komission ehdotusten tavoitteena on parantaa kansallista sitoutumista, yksinkertaistaa ohjausjärjestelmää ja lisätä keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Suuntaviivoista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 14 päivänä maaliskuuta 2023 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti tavoitteena on, että lainsäädäntötyö saadaan päätökseen vuonna 2023.
- (9) Itävalta toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä⁵. Rahoituserien maksamisen ehtona on, että komissio on hyväksynyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti päätöksen, jossa todetaan, että Itävalta on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

⁵ ST 10159/2021 INIT, ST 10159/2021 ADD 1 ja ST 10159/2021 COR 1.

- (10) Itävalta toimitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa ja vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Itävallan puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Itävaltaa koskevan vuoden 2023 maaraportin. Siinä arvioidaan Itävallan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Itävalta on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehityksessä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Itävallan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

- (12) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan Itävallan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2021 oli 5,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 3,2 prosenttiin vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 82,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, väheni vuoden 2022 loppuun mennessä 78,4 prosenttiin. Komissio antoi 24 päivänä toukokuuta 2023 Europan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kyseisessä kertomuksessa käsiteltiin Itävallan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2022 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä on noudatettu. Komissio ei ehdottanut 8 päivänä maaliskuuta 2023 antamansa tiedonannon mukaisesti uusien liiallisen alijäämän menettelyjen aloittamista keväällä 2023. Tämän jälkeen komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Itävallan olisi otettava tämä huomioon toteuttaessaan vuoden 2023 talousarviotaan ja laatiessaan alustavaa talousarviosuunnitelmaansa vuodeksi 2024.
- (13) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 tällaisia finanssipolitiikan verokertymää vähentäviä toimenpiteitä olivat muun muassa hiilidioksidihinnan käyttöönoton lykkääminen, energiamaksujen pienentäminen ja työmatkaliikenteen käyttäjien verovähennykset; tällaisiin finanssipolitiikan menoja lisääviin toimenpiteisiin kuuluivat yrityksille maksetut energiakustannuksiin liittyvät tuet, kertaluonteiset tulonsiirrot kotitalouksille ja suorat maksut eläkeläisille. Näiden toimenpiteiden kustannukset kompensoitiin osittain verottamalla energiantuottajien ja -toimittajien satunnaisia voittoja uusilla veroilla. Komissio arvioi, että kyseisistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet myös Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun tarjoamisen talousarviokustannukset, joiden arvioidaan olleen 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Samaan aikaan covid-19-kriisiin liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 0,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 4,3 prosenttia.

- (14) Neuvosto suositti⁶ 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Itävalta varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, tukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja.
- (15) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys⁷ oli vuonna 2022 neuvoston suosituksen mukaisesti kasvua tukeva eli 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Neuvoston suosituksen mukaisesti Itävalta myös jatkoi elpymisen tukemista tukivälineestä rahoitettavilla investoinneilla. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 (0,2 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka oli 0,1 prosenttiyksikköä⁸. Näin ollen Itävalta ei ole jatkanut kansallisesti rahoitettavia investointeja, mikä ei ole neuvoston suosituksen mukaista. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas oli finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä, 1,8 prosenttiyksikön vaikutus. Tässä merkittävässä elvyttävässä vaikutuksessa olivat mukana energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi toteutettujen toimenpiteiden lisävaikutus (lisänettokustannukset julkiselle taloudelle 1,5 % suhteessa BKT:hen) sekä kustannukset, jotka johtuvat tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta siirtymään joutuneille henkilöille (0,2 % suhteessa BKT:hen). Sen vuoksi Itävalta on pitänyt kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvun riittävästi kurissa.

⁶ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Itävallan vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 93).

⁷ Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

⁸ Muilla kansallisesti rahoitettavilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,9 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä elvyttävä vaikutus johtuu pitkälti strategisen kaasuvaramenon hankkimisesta, sillä varannon aiheuttamat menot ovat noin 0,8 prosenttia suhteessa BKT:hen.

- (16) Vuoden 2023 vakausohjelmaan sisältyvien julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario vastaa komission kevään 2023 talousennustetta. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 0,3 prosenttia vuonna 2023 ja 1,8 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteessa puolestaan reaalisen BKT:n ennustetaan vuonna 2023 kasvavan enemmän eli 0,4 prosenttia ja vuonna 2024 vähemmän eli 1,6 prosenttia. Ero johtuu vuonna 2023 lähinnä yksityisen kulutuksen suuremmasta vaikutuksesta kasvuun ja vuonna 2024 julkisen kulutuksen pienemmästä vaikutuksesta kasvuun.
- (17) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä pysyy 3,2 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 78,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu vuoden 2023 loppuun mennessä 77,0 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Se on pienempi kuin vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitu alijäämä. Ero johtuu lähinnä eroista joidenkin energiaan liittyvien toimenpiteiden, etenkin yrityksille maksettavia energiatukia koskevien toimien, talousarviovaikutukseen liittyvissä odotuksissa. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa pienempi, 75,4 prosenttia. Ero johtuu julkisen talouden alijäämään liittyvistä erilaisista odotuksista.

(18) Toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Kyse on toimenpiteistä, joita on jatkettu vuodesta 2022 (muun muassa sähkön ”hintajarru”), ja uusista toimenpiteistä, kuten yrityksille maksettavien, energiakustannuksiin liittyvien tukien uudesta järjestelmästä. Näiden toimenpiteiden kustannukset kompensoidaan edelleen osittain verottamalla energiantoimittajien satunnaisia voittoja. Kun kyseiset tulot otetaan huomioon, tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen⁹. Useimmat vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin tai yrityksiin kohdennetuilta eikä niillä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen¹⁰ noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,2 % suhteessa BKT:hen). Lisäksi odotetaan, että vuoden 2023 julkisen talouden rahoitusasema hyötyy siitä, että covid-19-kriisiin liittyvistä väliaikaisista hätätoimenpiteistä luovutaan asteittain (0,8 % suhteessa BKT:hen).

⁹ Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹⁰ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Itävallan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 162).

- (19) Neuvosto suositti¹¹ 12 päivänä heinäkuuta 2022 antamassaan suosituksessa, että Itävalta toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Itävallan olisi oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Itävallalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuden ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.

¹¹ Itävallan potentiaalisen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, keskipitkällä aikavälillä (kymmenen vuoden keskiarvo) on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 8,6 prosenttia.

- (20) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan kiristävä (1,0 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys oli elvyttävä (-2,8 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä. Tähän sisältyy energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin ja yrityksiin kohdennettujen tukitoimenpiteiden kustannusten kasvaminen 0,2 prosentilla suhteessa BKT:hen. Yhteenvetona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu on 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen ennakoitaan olevan 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä. Itävalta aikoo rahoittaa lisäinvestointeja tukivälineestä ja muista unionin varoista, ja sen ennakoitaan myös jatkavan kansallisesti rahoitettuja investointeja¹². Itävalta aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen. Esimerkkeinä voidaan mainita osallistuminen Euroopan yhteistä etua koskevaan tärkeään hankkeeseen Mikroelektroniikka ja verkkoyhteydet, pienten ja keski suurten yritysten ja julkishallinnon digitalisaatiotuet sekä lämmitysjärjestelmien korvaaminen. Näitä investointeja rahoitetaan osittain tukivälineellä ja muilla unionin varoilla.
- (21) Vuonna 2024 julkisen talouden alijäämän odotetaan vuoden 2023 vakausohjelman mukaan supistuvan 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Supistuminen johtuu vuonna 2024 pääasiassa siitä, että energiaan liittyvistä toimenpiteistä luovutaan asteittain. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan supistuvan vuoden 2024 loppuun mennessä 75,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 1,3 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa pienempi, 73,3 prosenttia.

¹² Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,9 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä kiristävä vaikutus johtuu strategisen kaasuvarannon hankkimisesta vuonna 2022.

- (22) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan lähes kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024, ja oletuksena on energian hinnan alenemisen jatkuminen. Myös komission oletus on, että lähes kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan (nettokustannukset 0,1 % suhteessa BKT:hen vuonna 2024). Nämä arviot perustuvat oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen.
- (23) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 kehoitetaan parantamaan rakenteellista rahoitusasemaa vuosittain keskipitkän aikavälin julkisen talouden tavoitteen saavuttamiseksi käyttäen viitearvona 0,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen¹³. Julkisen talouden kestävyyyteen liittyvät näkökohdat huomioon ottaen komissio katsoo, että rakenteellista rahoitusasemaa olisi asianmukaista parantaa vähintään 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Jotta tällainen parannus voidaan varmistaa, kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvu¹⁴ ei komission menetelmän mukaisesti saisi vuonna 2024 olla enempää kuin 4,6 prosenttia, kuten nyt suositellaan. Samaan aikaan olisi asteittain luovuttava jäljellä olevista energiatukitoimenpiteistä (komission tämänhetkisen arvion mukaan 1,8 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023), jos energiamarkkinoiden kehitys sen sallii, ja aloitettava vähiten kohdennetuista toimenpiteistä, ja saatavat säästöt olisi käytettävä julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Komission arvioiden mukaan tämä johtaisi nettomääräisten perusmenojen kasvuun, joka olisi hitaampaa kuin vuodeksi 2024 suositeltu enimmäiskasvuvauhti.
- (24) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 4,0 prosenttia vuonna 2024. Tämä jää alle suositellun kasvuvauhdin. Komission ennusteen mukaan sopeutus on pienempi kuin säästöt, jotka saadaan luovuttaessa asteittain kaikkien energiatukitoimenpiteiden käytöstä. Tämä johtuu menoista, jotka riippuvat inflaatiokehityksestä vuonna 2023, kuten eläkemenoista, palkansaajakorvauksista ja tietyistä sosiaalietuuksista, sekä joistakin energiatoimenpiteistä, joista ei vielä ole luovuttu.

¹³ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklassa edellytetään myös yli 0,5 prosentin sopeutusta suhteessa BKT:hen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden julkinen velka on yli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen tai joiden velanhoitokykyyn kohdistuu huomattavampia riskejä.

¹⁴ Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitetuiksi menoiksi ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä, korkomenoja ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

- (25) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisten investointien ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,5 prosentista suhteessa BKT:hen 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Investointien supistuminen johtuu kansallisesti rahoitettavien investointien vähenemisestä.
- (26) Vuoden 2023 vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2026 saakka. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan asteittain 1,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja 1,3 prosenttiin vuoteen 2026 mennessä. Julkisen talouden alijäämän ennakoitaan näin ollen pysyvän alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ohjelmakauden aikana. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka supistuu siten, että se on vuoden 2024 lopussa 75,1 prosenttia ja vuoden 2026 loppuun mennessä 71,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Itävallan julkisen talouden kestävyyskohdistuu pitkällä aikavälillä keskisuuria riskejä, jotka johtuvat pääasiassa väestön ikääntymisestä aiheutuvista julkisen talouden paineista (erityisesti pitkäaikaishoidon ja terveydenhuollon kasvavista menoista) sekä kasvaneesta velasta, joka johtuu covid-19- ja energiakriisin taloudellisiin ja sosiaalisiin seurauksiin puuttumisesta toteutetuista toimenpiteistä. Pitkäaikaishoito- ja terveydenhuoltoaloilla kärsitään myös työvoimapulasta, joka liittyy osittain siihen, ettei näillä aloilla työskentely ole houkuttelevaa. Hiljattain työvoimapulan torjumiseksi toteutettu hoitouudistuspaketti, jonka myötä nostetaan hoitotyöntekijöiden palkkoja ja tulonsiirtoja lyhyellä aikavälillä, on askel hyvään suuntaan lisättäessä ammatin houkuttelevuutta, mutta se myös lisää julkisen talouden kustannuksia. Pitkäaikaishoitoa käsitellyt työryhmä ehdotti vuonna 2021 toimenpiteitä hoidon asianmukaisuuden parantamiseksi samalla, kun säilytetään julkisen talouden kestävyys. Näihin toimenpiteisiin kuuluu koordinoitun valvontamekanismin käyttöönotto ja selkeiden vastuualueiden osoittaminen hallinnon eri tasoille. Tämä auttaisi parantamaan julkisen varainkäytön laatua ja vertailtavuutta esimerkiksi siten, että pitkäaikaishoitopalvelujen hinnoille määritettäisiin yhtenäiset periaatteet. Liittovaltion julkisen talouden kehystä koskevat meneillään olevat neuvottelut tarjoavat tilaisuuden tukea tällaisen mekanismin täytäntöönpanoa.

- (27) Terveydenhuoltojärjestelmä osoittautui covid-19-pandemian aikana häiriönsietokykyiseksi. Terveydenhuollon menojen ennustetaan kuitenkin kasvavan 1,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2070 mennessä. Lisäksi ennalta ehkäisevät toimenpiteet ja perusterveydenhuollon avohoitopalvelut ovat edelleen liian vähän käytettyjä, koska monia terveydenhuollon palveluja tarjoavat sairaalat, mikä on kallis ja tehoton tapa tarjota hoitoa. Elpymis- ja palautumissuunnitelma auttaa vahvistamaan perusterveydenhuollon avohoitopalveluja etenkin tukemalla paikallistasolla uusia ja nykyisiä perusterveydenhuollon terveystasemia. Julkisen talouden kestävyysliittävien huolenaiheiden vuoksi on kuitenkin ratkaisevan tärkeää varmistaa, että potilaat ohjautuvat terveydenhuoltojärjestelmässä johdonmukaisella tavalla, muun muassa varmistamalla, että perusterveydenhuollon palvelujen saatavuuden lisääntyminen vähentää olemassa olevien sairaalapalvelujen tai erikoistuneiden avohoitopalvelujen käyttöä.
- (28) Itävallan julkisen talouden kehys perustuu tällä hetkellä monimutkaiseen järjestelmään, jossa tehdään hallintotasojen välisiä tulonsiirtoja liittovaltion ja alueellisten viranomaisten välillä ja joka tarjoaa niukasti kannustimia julkisen varainkäytön tehostamiselle. Verotuksellisen autonomian puuttuminen tekee menojen rahoittamisesta liittovaltion eri tasoilla erittäin riippuvaisen tästä järjestelmästä. Vuonna 2022 vain 7,2 prosenttia julkisista tuloista oli osavaltioiden omia varoja¹⁵. Samaan aikaan keskeiset palvelut, kuten terveydenhuolto, lastenhoito ja investoinnit julkiseen liikenteeseen, ovat osittain riippuvaisia osavaltioiden ja kuntien menoista. Väestörakenteen muutos ja vihreä siirtymä lisäävät entisestään osavaltioihin ja kuntiin kohdistuvaa kustannuspainetta, eivätkä tulot niiden omista lähteistä ole yhteydessä menojen kehitykseen. Nykyinen julkisen talouden kehys on altis tehottomuudelle ja läpinäkyvyyden puutteelle, koska siinä hämärtyy verotaakan ja julkisten menojen välinen yhteys. Omista lähteistä tulevien varojen mukauttaminen paremmin keskushallintoa alemman tason varainkäyttöön sekä läpinäkyvyyden ja koordinoinnin vahvistaminen ovat ratkaisevan tärkeitä julkisen varainkäytön kokonaislaadun parantamiseksi. Alueiden verotuksellisen autonomian edistämistä kiinteistöverojärjestelmän uudistamisen avulla voitaisiin käyttää fiskaalisen federalismin ja koko verotusjärjestelmän parantamiseen. Meneillään olevat neuvottelut, jotka käynnistettiin vuoden 2022 lopulla, tarjoavat tilaisuuden edistymiseen.

¹⁵ Tämä luku viittaa Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 2010 mukaiseen alasektoriin 1312.

- (29) Verotuksen painopistettä voidaan edelleen siirtää työn verotuksesta kasvuystävällisempiin ja osallistavampiin tulonlähteisiin. Verojärjestelmälle on ominaista työhön kohdistuva suuri verorasitus, joka johtuu työnantajamaksuista ja sosiaaliturvamaksuista. Sosiaaliturvamaksuista vastaavat sekä työntekijät että työnantajat. Tämä hidastaa työpaikkojen luomista ja työmarkkinoille osallistumista erityisesti pienipalkkaisten palkansaajien ja kotitalouksien toisten tulonsaajien osalta. Samaan aikaan muita tulonlähteitä, jotka ovat vähemmän haitallisia oikeudenmukaisen ja kestävän kasvun kannalta, kuten ympäristö- tai kiinteistöveroja, käytetään edelleen liian vähän, vaikka otettaisiin huomioon hiljattain toteutetut uudistukset. Ympäristön kannalta haitalliset tuet hidastavat vihreää siirtymää. Hiljattain toteutettu ekososiaalinen verouudistus tarjoaa verohelpotuksia kotitalouksille ja yrityksille ja muodostaa perustan EU:n päästökauppajärjestelmän (EU ETS) ulkopuolelle jäävien hiilidioksidipäästöjen hinnoittelulle. Lisäksi henkilökohtaisen tuloveron automaattinen indeksointi inflaation mukaan on huomattava uudistus, joka hillitsee voimakkaasti veronmaksajan henkilökohtaisen tuloverorasituksen kasvua veroprogression seurauksena. Rakenteellisia haasteita on kuitenkin edelleen, ja työpaikkojen luomista ja työvoiman tarjontaa, erityisesti pienituloisten henkilöiden osalta, on mahdollista lisätä vähentämällä edelleen työhön kohdistuvaa verorasitusta. Tarvittavan julkisen talouden liikkumavaran luomisessa ja verojärjestelmän oikeudenmukaisuuden parantamisessa voisi auttaa myös kasvuystävällisempien verojen parempi hyödyntäminen.

- (30) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Suunnitelman ripeä täytäntöönpano on olennaisen tärkeää, koska tukiväline on käytössä väliaikaisesti, vuoteen 2026 asti. Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on hyvässä vauhdissa. Itävalta on toimittanut yhden maksupyynnön 44:ää suunnitelmaan sisältyvää välitavoitetta ja tavoitetta vastaavasti. Pyynnön perusteella suoritettiin yhteensä 700 miljoonan euron maksu 20 päivänä huhtikuuta 2023. Suunnitelman täytäntöönpano etenee muutenkin kuin ensimmäisen maksupyynnön osalta suunnitellusti. Itävallan odotetaan pyytävän joidenkin toimenpiteiden muuttamista objektiivisten olosuhteiden, kuten hintojen nousun ja toimitusketjun häiriöiden, takia. Myös uuden REPowerEU-luvun valmistelu on käynnissä, ja Itävallan viranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä komission yksiköiden kanssa toimittaakseen sen lähiaikoina. Uuden REPowerEU-luvun nopea sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisä uudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Itävallan strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän alalla. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemmin muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.
- (31) Komissio hyväksyi kaikki Itävallan koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjat vuonna 2022. Koheesiopolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Itävallan alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.

- (32) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja koheesipolitiikan ohjelmilla vastataan, Itävallalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät työmarkkinoihin. Covid-19-pandemian sosiaalisia vaikutuksia rajoittivat Itävallan vahva sosiaalisen suojelun järjestelmä ja laajat poliittiset toimenpiteet. Itävalta suoriutuu hyvin useimpien Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ulottuvuuksien osalta, mutta sillä on edelleen joitakin haasteita. Näihin kuuluu erityisesti naisten, matalan osaamistason työntekijöiden, ikääntyneiden työntekijöiden ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden hyödyntämätön työmarkkinapotentiaali. Tämä on erityisen ongelmallista ammattitaitoisen työvoiman puutteen vuoksi. Näiden ryhmien käyttämättömän potentiaalin hyödyntäminen voisi vähentää Itävallan työmarkkinoihin kohdistuvaa painetta.
- (33) Vaikka naisten työllisyysaste on Itävallassa unionin keskiarvoa korkeampi, osa-aikatyössä olevien naisten osuus on Itävallassa unionin toiseksi suurin. Yli puolet itävaltalaisista naisista työskenteli osa-aikaisesti vuonna 2022, ja naiset ovat yliedustettuina matalapalkka-aloilla. Tämä kertoo siitä, että mahdollisuudet lisätä naisten kokoaikaista osallistumista työmarkkinoille ovat huomattavat. Kohtuuhintaisen ja laadukkaan lastenhoidon riittämätön saatavuus etenkin maaseutualueilla tekee kuitenkin aktiivisemmasta työmarkkinoille osallistumisesta äideille haastavaa. Virallisessa lastenhoidossa olevien alle 3-vuotiaiden lasten osuus on Itävallassa unionin pienimpiä: vain 28 prosenttia alle 3-vuotiaista on virallisessa lastenhoidossa. Näiden ongelmien ratkaisemiseksi on erittäin tärkeää lisätä laadukkaan lastenhoidon tarjontaa parantamalla laatustandardeja ja laajentamalla saatavuutta sekä kannustaa kokoaikatyöhön esimerkiksi verokannustimilla. Useampien naisten saaminen kokoaikatyöhön voisi myös auttaa kuroma umpeen Itävallassa sukupuolten välillä edelleen vallitsevaa palkkaeroa sekä suurta eläke-eroa samalla, kun puututaan työvoimapulaan.

- (34) Useiden heikommassa asemassa olevien ryhmien, etenkin matalan osaamistason työntekijöiden ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden, integroimisessa työmarkkinoille on edelleen parantamisen varaa. Noin 45 prosenttia Itävallan pitkäaikaistyöttömistä on suorittanut enintään ylemmän perusasteen koulutuksen. Maahanmuuttajataustaiset henkilöt osallistuvat yleisesti ottaen huomattavasti harvemmin työmarkkinoille kuin syntyperäinen väestö, ja itävaltalaisien lasten tulevaa tulotasoa määrittää usein vanhempien tulotaso. Vaikka Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä matalan osaamistason työntekijöiden ja pitkäaikaistyöttömien uudelleen- ja täydennyskoulutuksen edistämiseksi, näillä toimenpiteillä ei ratkaista maahanmuuttajataustaisten henkilöiden ja matalan osaamistason työntekijöiden osallistumisongelmaa kaikilta osin. Jotta voitaisiin katkaista Itävallassa edelleen vallitseva ylisukupolvinen vanhempien ja lasten koulutustulosten yhteys¹⁶, on erityisen tärkeää lisätä laadukkaan varhaiskasvatuksen ja kokopäiväkoulun saatavuutta ja parantaa digitaalista infrastruktuuria. Uusien maahanmuuttajien ja muiden heikommassa asemassa olevien ryhmien kotouttamiseksi koulut voisivat parantaa yksilöllisen mentoroinnin tarjontaa, helpottaa kielikursseille pääsyä ja Itävallan oppisopimusjärjestelmää voitaisiin käyttää tuloksellisemmin. Samalla on olennaista tarjota riittävästi mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, jotta tavoitetaan heikommassa asemassa olevat kaikissa ikäryhmissä.
- (35) Iäkkäämpien työntekijöiden eli 55–64-vuotiaiden osallistumista työmarkkinoille voidaan vielä parantaa. Pitkän aikavälin trendinä ollut iäkkäämpien työntekijöiden työmarkkinaosallistumisen lisääntyminen on viime aikoina hidastunut huomattavasti, ja iäkkäämpien työntekijöiden työvoimaosuus on unionin keskiarvon alapuolella. Työtehtävien mukauttamisesta eri elämänvaiheisiin ja ikääntyneiden henkilöiden tarpeiden huomioimisesta tulee entistä tärkeämpää, jotta ikääntyvä väestö saadaan pidettyä pidempään osana työvoimaa. Paremmat kannustimet todellisen eläkkeellesiirtymisiän nostamiseksi, kuten alhaisempi tuloverotus tai pienemmät välilliset työvoimakustannukset pidempään työelämässä pysyville, auttaisivat lievittämään Itävallan työmarkkinoiden työvoimapulaa.

¹⁶ Euroopan komission vuoden 2022 koulutuksen seurantakatsaus – Itävallan maaraportti.

- (36) Venäjän hyökkäys Ukrainaan on paljastanut Itävallan energian toimitusvarmuuden haavoittuvuuden. Vaikka Itävalta on onnistunut vähentämään riippuvuuttaan Venäjän kaasutoimituksista, jotka vuonna 2022 vähenivät 57 prosenttiin Itävallan kaasun kokonaistuonnista, kun ne vuonna 2021 olivat olleet 80 prosenttia, tuonti on edelleen selvästi unionin keskiarvon yläpuolella. Monipuolistaakseen energialähteitään hallitus on ottanut käyttöön taloudellisia kannustimia yrityksille, jotka tuovat kaasua muista kuin venäläisistä lähteistä, ja se perusti strategisen kaasuvaramon vuonna 2022. Tästä huolimatta Itävallalla on edelleen merkittäviä haasteita energian toimitusvarmuudessa. Maalla ei edelleenkään ole selvästi määriteltyä lähiajan kehityspolkua, jolla päästäisiin kokonaan irti Venäjältä tuotavasta kaasusta. Lisäksi uusiutuvien kaasujen, kuten vedyn, tuotannossa ja siirrossa on edelleen käyttämätöntä potentiaalia, erityisesti aloilla ja alueilla, jotka ovat alttiita toimitushäiriöille.
- (37) Uusiutuvan energian osuus oli Itävallassa vuonna 2021 jo 36 prosenttia energian loppukulutuksesta, mikä on selvästi unionin keskiarvon yläpuolella. Saavuttaakseen ilmastotavoitteensa, joihin kuuluu ilmastoneutraalius vuoteen 2040 mennessä, Itävallan on kasvatettava tätä osuutta edelleen. Uusiutuvien energialähteiden osuuden lisäämisestä vuonna 2021 annettu säädös, joka sisältyy elpymis- ja palautumissuunnitelmaan uudistuksena, on luonut puitteet, joiden avulla uusiutuvan energian osuutta sähkönkulutuksessa voidaan lisätä. Uudistuksen tavoitteena on, että uusiutuvista energialähteistä peräisin oleva vuotuinen sähköntuotantokapasiteetti on 27 terawattituntia vuoteen 2030 mennessä. Tämä auttaa Itävaltaa saavuttamaan tavoitteen, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus sähkönkulutuksesta on 100 prosenttia kyseiseen vuoteen mennessä (vuonna 2020 osuus oli 81 %). Uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvattamiseen entisestään liittyy kuitenkin haasteita, kuten kaavoitus- ja lupamenettelyjen kesto, monimutkainen toimivallan jako liittovaltion ja aluehallinnon välillä sekä hallinnon rekrytointiongelmat. Itävalta on ottanut ensimmäisen askeleen sujuvoittaakseen ympäristövaikutusten arviointeja uusiutuvaan energiaan liittyvissä hankkeissa. Lisäksi Itävalta voisi sovittaa kaavoituksensa paremmin yhteen vihreään siirtymään liittyvien tavoitteidensa kanssa, hoitaa rekrytointiongelmat ja lisätä investointeja verkkoinfrastruktuuriin, kuten varastointiin, jakeluun ja siirtoon. Uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvattaminen hyötyisi myös siitä, että otettaisiin käyttöön erityisiä nopean kehittämisen alueita (erityisesti tuulienergian osalta), joilla lupamenettelyt olisivat lyhyitä ja yksinkertaisia, ja siitä, että uusiutuva energia määritettäisiin erittäin tärkeäksi yleiseksi eduksi. Tämä olisi 55-valmiuspaketin ja REPowerEU-suunnitelman uusiutuvaan energiaan liittyvien kunnianhimoisempien tavoitteiden mukaista. Lisäksi voitaisiin tutkia edelleen muita uusiutuvan energian lähteitä, kuten geotermistä energiaa.

(38) Maakaasun kulutus vähentyi Itävallassa 19 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana, kun sitä verrataan keskimääräiseen kaasunkulutukseen samalla ajanjaksolla edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä ylittää 15 prosentin vähennystavoitteen. Itävalta voi jatkaa kaasun kysynnän tilapäiseen vähentämiseen tähtäviä toimia 31 päivään maaliskuuta 2024 saakka neuvoston asetuksen (EU) 2022/1369¹⁷ mukaisesti. Lisäksi riippuvuutta fossiilisista polttoaineista vähentää energiatehokkuuden tavoitetason nostaminen rakennuslalla ja valmistusteollisuudessa. Itävallan pitkän aikavälin peruskorjausstrategiassa asetetaan selkeät välitavoitteet vuoteen 2050 ja pyritään saattamaan 80 prosenttia maan rakennuskannasta hiilivapaaksi. Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaan rakennuslalla pyritään asteittain luopumaan fossiilisia polttoaineita käyttävistä lämmityskattiloista, ja ne pyritään korvaamaan uusiutuviin energialähteisiin perustuvalla lämmitysteknologialla tai kaukolämmöllä. Itävallan energiatehokkuustavoitteet vuodeksi 2030 eivät kuitenkaan ole riittävän kunnianhimoisia 55-valmiuspaketin ja REPowerEU-suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Tähän ongelmaan on tarkoitus puuttua uudella energiatehokkuuslalla, jota odotetaan vuonna 2023. Lain tarkoituksena on vähentää energian loppukulutusta 18 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Kaiken kaikkiaan on olennaista, että Itävalta nopeuttaa investointeja rakennusten pitkälle meneviin perusparannuksiin, korvaa lämmityksessä fossiiliset polttoaineet uusiutuvilla ja hallitsee energiankulutusta paremmin digitalisoinnin (kuten älymittareiden ja termostaattien) avulla. Lisäksi on ratkaisevan tärkeää nopeuttaa tämänhetkistä hidasta tahtia, jolla rakennusten lämmitysjärjestelmiä uusitaan. Uusiutuviin energialähteisiin perustuvasta lämmityksestä annetun lain, joka on yksi Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelman lippulaivauudistuksista, oikea-aikainen täytäntöönpano on keskeinen toimi tämän ongelman ratkaisemiseksi.

¹⁷ Neuvoston asetus (EU) 2022/1369, annettu 5 päivänä elokuuta 2022, koordinoituista kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteistä (EUVL L 206, 8.8.2022, s. 1).

- (39) Vihreän siirtymän käynnistämiseen kuuluu myös päästöjen vähentäminen useilla sektoreilla, erityisesti liikenteessä, koska niillä on huomattavaa päästövähennyspotentiaalia. Itävalta on tällä hetkellä Alpit ylittävien maantiekuljetusten merkittävä kauttakulkumaa. Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelman puitteissa tehdyistä kestävästä liikenneinvestoinneista huolimatta liikenteeseen liittyvien päästöjen vähentäminen edelleen, samalla kun puututaan liikenneköyhyyteen, on olennaista ilmastonutraaliuden saavuttamisen kannalta. Myös uusien liikenneratkaisujen, kuten liikenneyhteyksien viimeisen osuuden ja autonkäytön vaihtoehtojen, kehittäminen on avainasemassa, etenkin maaseutualueilla.
- (40) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollatekniologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleenkoulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleenkohdentamisen edistämisessä. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön näiden toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten. Vuonna 2022 Itävallassa raportoitiin työvoimapulasta 17 ammatissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta. Näitä olivat muun muassa rakennusalan teknikot, katontekijät ja konetekniikan insinöörit. Green Jobs Master Plan -yleissuunnitelmansa puitteissa Itävalta on ottanut käyttöön vihreän sektorin työnvälitysalustan, jotta työvoiman kysyntä ja tarjonta kohtaisivat. Yleissuunnitelman täytäntöönpano on avainasemassa varmistettaessa oikea-aikainen siirtyminen vihreään talouteen. Itävalta on esittänyt koulutusta ja uudelleenkoulutusta koskevassa oikeudenmukaisen siirtymän toimintasuunnitelmassaan toimenpiteitä, joilla parannetaan ammattitaitoisen työvoiman tarjontaa uusiutuvan energian alalla, kannustetaan työvoiman täydennyskoulutusta ja parannetaan koulutusstandardeja.

- (41) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto¹⁸ ilmenee suosituksesta 1.
- (42) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyuden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän korkeana ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja kohdennettu elinkelpoisiin yrityksiin ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään, ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Itävallan osalta suosituksilla 1, 2, 3 ja 4 myötävaikutetaan euroaluetta koskevassa vuoden 2023 suosituksessa esitettyjen ensimmäisen, toisen ja kolmannen suosituksen täytäntöönpanoon,

¹⁸ Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

SUOSITTAA, että Itävalta toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat hätätalanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024; jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät;

varmistaa finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun vuonna 2024 enintään 4,6 prosenttiin¹⁹;

jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

noudattaa vuoden 2024 jälkeen edelleen asteittaiseen ja kestäväan vakauttamiseen tähtäävää julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategiaa yhdistettynä investointeihin ja uudistuksiin, joilla edistetään voimakkaampaa kestäväa kasvua, jotta saavutetaan maltillinen julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema;

varmistaa pitkäaikaishoitojärjestelmän riittävyyden ja kestävyuden julkisen talouden kannalta ja terveydenhuoltojärjestelmän kestävyuden julkisen talouden kannalta; yksinkertaistaa ja järkeistää eri hallintotasojen välisiä rahoitussuhteita ja -vastuita ja sovittaa yhteen rahoitus- ja varainkäyttövastuut; parantaa veroyhdistelmää osallistavan ja kestävan kasvun tukemiseksi;

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelmansa vakaata täytäntöönpanoa ja viimeistelee REPowerEU-luvun ripeästi, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti; jatkaa koheesipolitiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;

¹⁹ Tämän arvioidaan vastaavan rakenteellisessa rahoitusasemassa vähintään 0,3 prosentin vuotuista parannusta suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kuten johdanto-osan 23 kappaleessa todetaan.

3. edistää työmarkkinaosallistumista naisten osalta, muun muassa lisäämällä laadukkaita lastenhoitopalveluja, ja iäkkäämpien työntekijöiden osalta; parantaa muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, kuten matalan osaamistason työnhakijoiden ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden, työmarkkinatuloksia muun muassa parantamalla heidän perustaitojaan;
4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja monipuolistaa kaasunhankintalähteitä vähentääkseen merkittävästi riippuvuutta Venäjästä; nopeuttaa uusiutuvan energian ja tarvittavan infrastruktuurin käyttöönottoa erityisesti lupamenettelyjen yksinkertaistamisen ja erityisten nopean kehittämisen alueiden käyttöönoton avulla; parantaa energiatehokkuutta; vähentää päästöjä, etenkin liikennesektorilla; lisää panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämien taitojen ja osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja